

нашому розумінні практично не існує, як і немає обліку відвідування навчальних заходів).

По-третє, розклад студентів КНЕУ більш виважений і рівномірний у порівнянні з Мюнхенським університетом, де в понеділок студенти мають надмірне навантаження в 10 годин, а в цілому мають перебувати в університеті практично 12 годин. Цей феномен пояснюється статусом професорів як носіїв наукового розвитку університету, які самостійно встановлюють час своїх лекцій (як, до речі, і екзаменів).

Зазначений і загалом негативний факт, має, на наш погляд, однак і позитивні наслідки. На відміну від українського студента німецький студент не живе за стереотипною схемою: до обіду заняття, а після обіду вільний час. Нерівномірність розкладу обумовлює щоденну зміну життєвого ритму, спонукає до гнучкості планування та мобільності, витривалості та розвитку здатності справлятися з розумовими та фізичними перенавантаженнями, тобто сприяє формуванню важливих позафахових якостей сучасних спеціалістів і менеджерів.

Отже, можна констатувати, що історичні традиції обумовлюють на сьогоднішній день різні підходи у вищих навчальних закладах України та Німеччини до значущості аудиторного навантаження студентів, що, в свою чергу, відбивається в різній організації навчального процесу та певних розбіжностях у розумінні ролі професора і шляхів становлення студентів як майбутніх фахівців.

Гавриш О. О., канд. філол. наук,
доц. кафедри німецької мови

DIE ROLLE DER INSZENIERUNG IM FREMSPRACHENUNTERRICHT

Jeder Fremdsprachenlehrer weiß das aus eigener Erfahrung: Vor den Studierenden steht ein Mensch, der ständig Fragen stellt, Anweisungen gibt, zu diesem oder jenem auffordert, vormacht, korrigiert, wiederholen lässt, gelegentlich lobt, häufig tadelt, Hausaufgaben stellt und schließlich verschwindet. Auch heute noch ist der fragend-entwickelnde Fremdsprachenunterricht, der Frontalunterricht zugrunde hat, an den Hochschulen und Universitäten durchaus üblich, weil in diesem Fall der Lehrer alleinige Quelle des Wissens in jeder

Hinsicht ist. Nur er kennt alle neuen Wörter und Begriffe, nur er kann sie in der fremden Sprache erklären, nur er kann alle Fragen richtig beantworten usw. Leider bringt dieses klassische Vorgehen die Studenten nicht zum sprachlichen Handeln, sondern zum Schweigen, es wirkt demotivierend und führt zum Abschalten und Aussteigen.

Daraus ergibt sich heutzutage die Notwendigkeit einer gut geplanten Inszenierung der Stunde mit dem Lehrer in der Rolle des «Drehbuchautors» und «Regisseurs». Ein moderner Fremdsprachenlehrer darf nicht mehr auf der Bühne wie ein Hauptdarsteller stehen, sondern soll aus den «Kulissen» heraus agieren. Der Lehrer plant die Szenen, inszeniert die Handlungsabläufe, aber überlässt das sprachliche Handeln den Studenten, lässt ihnen Spielraum und Zeit, Richtiges und Falsches zu produzieren ohne sie ständig zu verbessern.

Als «Drehbuch» bei jeder Inszenierung fungiert eine gründliche Unterrichtsvorbereitung. Ein gutes Theaterstück besteht in seiner klassischen Form aus fünf Akten und diese Struktur lässt sich auch auf den Unterricht übertragen. Der Lehrer gliedert sein Konzept in Phasen, die für mehr Abwechslung, Dynamik und Spannung sorgen. Der häufige Phasenwechsel erscheint schon deswegen sinnvoll, weil die maximale Zeit, die sich ein Mensch auf ein- und dasselbe Phänomen konzentrieren kann, etwa bei 20 Minuten liegt. Demzufolge würden sich die Studenten freuen, wenn der Lehrer schon nach etwa 15 Minuten «etwas Neues» anbietet.

Gelegentlich sollte man sich für einen Tag in die Rolle eines Studenten versetzen, den Unterricht der Kollegen besuchen und ihn über sich ergehen lassen (natürlich in dem Bewusstsein, dass man es selbst keineswegs besser macht!) Dadurch kann der Lehrer in Zukunft mehr Verständnis für das Verhalten seiner Studenten aufbringen.

Bei der Inszenierung der Stunde soll sich der Lehrer bemühen, das herkömmliche Frage-Antwort-Schema systematisch abzubauen und Lehreraktivitäten an die Studenten abzugeben, wo immer das möglich erscheint. Anstatt wie gewohnt die Fragen selbst zu stellen, hält sich der Lehrer zurück und überlässt einem Studenten die Lehrerrolle. So kann der Student seine Kommilitonen fragen, zu ihren Antworten Stellung nehmen, indem er sie bestätigt oder verbessert. Beim Planen des Unterrichtsgeschehens darf nie die einseitige Betonung der einen oder anderen Unterrichtsform erfolgen, es muss immer eine Mischung von Aktionsarten vorhanden sein.

Wenn der Lehrer möchte, dass seine Studenten sprechen lernen und Spaß am Sprechen haben, muss er unbedingt seine eigene Sprechzeit reduzieren. Bei insgesamt 4 Unterrichtsstunden pro Woche mit je 45 Minuten ergibt sich für jeden einzelnen Studenten durchschnittlich 2,5

Хвилини активної мовчезності! І коли ми ще рахуємо частину мовчезності вчителя і письмові фази навчання до цього?!

Тому вчитель має при організації навчання ключові запитання і важливі інструкції якомога точніше сформулювати і це лише один раз, переформулювання і додаткові пояснення уникати, не задавати додаткових запитань. Пояснення є зазвичай лише тоді, коли студенти не розуміють. Також вчитель не повинен очікувати, що студенти негайно реагують. Вчитель надає своїм студентам час на роздуми і несе мовчезно можливі фази мислення. Саме в цей час відбувається ціла купа — і це в головах студентів. Через ліквідацію надлишкових формулювань вчитель отримує додаткову мовчезність для студентів, збільшує таким чином ефективність іноземної мовної освіти і інтерес до неї.

Гончарова О. В., асистент
кафедри міжнародного менеджменту

ЕСЕ ЯК ЕЛЕМЕНТ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧІВ ЗІ СТУДЕНТАМИ З ДИСЦИПЛІНИ «ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Есе, есей (фр. *essai* — спроба, начерк) — невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного приводу чи питання і не претендує на виснажливу і визначальну трактування теми.

Протягом вивчення курсу «Глобальна економіка» одним з обов'язкових видів робіт є написання та обговорення студентами наукового есе. Темі есе, окрім аспектів, викладених у підручнику, охоплюють також і іншу інформацію, корисну, як для вивчення курсу, так і для формування загального світогляду сучасного економіста.

Процес створення есе в цілому складається з наступних етапів: розуміння завдання, визначення теми, збір інформації, організація цієї інформації, виділення основного твердження і, власне, написання есе [1, с. 37—86].

Як відомо, визначальними рисами есе, як правило, є незначний обсяг, конкретна тема, дана в підкреслено вільному, суб'єктивному її трактуванні, вільна композиція, парадоксальна манера мислення. Як правило, есе виражає нове, суб'єктивне слово про щось. Отже вже на етапі підбору інформації і написання студент отримує багато корисних навичок і знань.